

Radikal

Her şeyin en güzelini en büyüğünü tattı

Birand, cumartesi günü Teşvikiye Camisi'nde kılınacak cenaze namazının ardından Anadolu Hisarı'ndaki aile kabristanına defnedilecek.

NAZAN ÖZCAN

Türkiye / 18/01/2013

28 yıldır devam eden '32. Gün' programıyla efsaneleşen televizyon haberciliğinin büyük ismi Mehmet Ali Birand, dün 72 yaşında hayata veda etti. Birand'ın cenazesi, cumartesi günü öğlen namazından sonra Teşvikiye Camii'nde kılınacak cenaze namazı ardından aile kabristanında toprağa verilecek.

Mehmet Ali Birand'ın 3 Nisan 1970'te, 29 yaşındayken, sonradan karısı olacak o zamanki sevgilisi Cemre Birand'a yazdığı hem evlilik teklifi hem de bir tür hesaplaşma mektubu şöyle: "Hayatım; Arkama baktım şu iki gün içinde... Nereden geldim, nereye gidiyorum diye... Çok zor devreler geçirdim Cemre. Mutlaka babasızlığın gereği idi bu... İstediklerimden büyük kısmını elde ettim. Daha istediğim çok şey var. Bazen sürrealist, bazen realist, bazen romantik, bazen yalancı, bazen doğrucu, bazen iyi, bazen kötü olan bir insanım. Kuvvete inanırım. Daima POWER (güç) için mücadele etmişimdir ve çok kazançlı çıkmışım. Ezmek anlamına gelen

power değil ama... Hisliyimdir. TOP (zirvede) olmak isterim. Her şeyde, her yerde BEN olmak hoşuma gider. Souple'umdur (esnek). İyi bir şekilde anlatıldığı zaman değişebilirim. Katı ve tek görüşlü değilim..."

Hesaplaşma daha sonra: "9 Aralık 1941 yılında Alman Hastanesi'nde doğduktan sonra yavaş yavaş büyümeye başladım. İlkokulu Erenköy Zihnipaşa Okulu'nda bitirdim. Tourne d'age (yaş dönümü) devrindeki annemin sinirli havası içinde Galatasaray'a gittim. Survival (yaşamı sürdürmek) için savaş+bacağımın verdiği kompleksler arasında bocalayarak yukarı sınıflara doğru yöneldim. Kafamda bir tek fikir vardı. Kazanmak. Ne olursa kazanmak... Her şeyi kazanmak..."

Can Dündar'ın kısa süre önce çıkan Mehmet Ali Birand biyografisi 'Birand'ı okuyunca o hırsın, güç ve kazanma tutkusunun hiç yok olmadığını ve tüm hayatını da öyle yaşadığını kanıtıyor. O mektupta Cemre'sine "Yahu her

şeyin en güzelini, en büyüğünü tatmak istiyorum bu hayatta... Sende de bu bu hırsı gördüm. Onun için beraber olmak istedim” diye sesleniyor. Ve Birand’ın “yukarıya, büyüğe, zirveye, güce” doğru yolculuğu başlıyor. İki yaşındayken ölen babası, iki çocuğuna tek başına bakmak zorunda kalan annesiyle hiç de şanslı başlamıyor hayata Birand. Daha iki yaşındayken kaynar suyun içine giren bacağı, aslında yıllar içinde herkesin bilip söylemediği bir sır haline geliyor. Doktorlar, aylarca alçılar içinde kaldığı hastaneler ve onlarca ameliyat, ömrünün ilk çeyreğinde hiç peşini bırakmıyor. Kendine güveninin gelmesi, ancak dayısının finansmanı ile yatılı girdiği ve uzun süre ‘Topal’ lakabıyla anıldığı Galatasaray Lisesi’nin sonlarına doğru oluyor.

Okul dergisine reklam alınması için Abdi İpekçi ile görüşmeye gitti ve girdiği Milliyet kapısının kapanmaması için her fırsatı değerlendirdi. Üniversiteye girince bıraktı. Bu arada yıllar içinde akıl vererek, İngiltere’deki ameliyatlara sponsor olarak hep kendine bir tür hamilik yapacak Vehbi Koç’la da tanıştı. Koç’un da desteklemesiyle kendini yeniden Abdi İpekçi’nin yanında buldu. 23 yaşında Sami Kohen’in yanında başladığı Dış Haberler servisinde ufak ufak parlak haberlere imza atarken, bir yandan da Milliyet gazetesinin sahibi Ercüment Karacan’ın üvey kızı Cemre’yi de kendi deyimıyla ‘tavlamayı’ başardı.

Efsane ‘32. Gün’

Engel tanımaz bir girişkenliğe sahipti ama her haber de böyle olmuyordu. Fakat zekice cinliklerle işin içinden sıyrılıyordu. Mesela gazeteye Kıbrıs sorununun en ateşli günlerinden Atina’dan geçtiği “Atina hayır diyor” haberini İpekçi doğrulatmasını isteyince çok pragmatik bir yol bulmuştu. Doğruca (AP) muhabirine gitti. Milliyet’te yazdığı haberi ona verdi. ‘Türk Büyükelçisinden duydum. Kesin bilgi: Anlaşma yatıyor,’ dedi. Onun yanından çıkıp Reuters’e uğradı. Oradakilere de aynıısını söyledi. Sonra büyük dünya ajansları, Türk Yunan anlaşmasının Makarios’un vetosuna takıldığı haberini geçmeye başladı. Birand, kendi haberini, kendi eliyle doğrulatmıştı. Sonra yaklaşık 20 sene kalacağı Brüksel’e karısı Cemre’yle yerleşme kararı aldılar. Yurtdışından durmadan haberler geçiyor ve manşetlere yerleşiyordu. Kıbrıs savaşı sırasında vurulan Kocatepe’nin Türk ordusunun hatası olduğunu yazdığı ‘30 Sıcak Gün’le kitaplar ve belgeseller başlıyordu. 80 darbesinin ardından Abdi İpekçi öldürülünce, Milliyet’in yayın yönetmenliğine talip oldu ve aldı. Fakat olmadı. Bu arada Türkiye’deki farklı gazeteciliğin başlangıcı ve birçok genç insanın gazeteciliğe gönül vermesine neden olan ‘32. Gün’lü yıllar başladı. Bilinmeyen Sovyetleri anlatıyor, Thatcher’la, Yaser Arafat’la, Imelda Marcos’la, Mehmet Ali Ağca’yla yaptığı röportajlar, hazırladığı dosyalar herkesin ağızını açık bırakıyordu. Kendi teklifini verdiği Milliyet’teki köşesini alınca, ordu ve Kürtlerle ilgili yazmaya başladı ama pek kolay yıllar değildi. Abdullah Öcalan röportajı, Demirkırat belgeseli, askerden gördüğü baskı ve TRT’yi dolandırıldığı haberleri ortalığı kaplamıştı. Devamında ise kanal kanal gezen ‘32. Gün’, Sabah’a köşe yazarlığı ve tabii ki askerlerin ‘Andıç’ı var. Neyse ki şansı ve akli hep yanındaydı, defalarca ‘küllerinden doğdu’. CNN Türk’le başlayan televizyonculuğa Kanal D’de devam ediyordu. Bir de Posta’da yazdığı köşesine. Ki ikisine de son güne kadar devam edecekti.

Can Dündar’ın kitabında Birand’ın hastalıkla başlayan hayatı yine hastalıkla bitiyordu. 11 Şubat 2011’de pankreas kanseri olduğunu öğreniyordu. Ve kanser tedavisi. Ama durmak yoktu: “Sabahki kemoterapi boyunca ‘28 Şubat’ belgeselinin metinlerini okuyor, sonra gazete yazısını yazıyor, bir süre uyuyor, akşam beş gibi kanala gidiyor, kendini haberin heyecanına kaptırıyordu. Sonra stüdyodan ‘ölü gibi’ çıkıyordu. Bir seferinde bu tempoya dayanamamış, programı kapattıktan sonra stüdyoda dekorun ortasında kasmaya başlamıştı.” Bu tempoya yaklaşık iki yıl bazen iyi bazen kötü olarak devam etti. Çünkü hala yapacakları vardı. En son planı 1915 belgeseliydi. Belki kendi yapamayacak ama yetiştirdiği öğrencilere belli ki sağlam bir vasiyet bıraktı.

Başbakan Erdoğan'dan Birand'la anısını anlattı
İlklerin ve başarının adıydı

Üzücü haberi oğlu açıkladı

Duayen gazeteci Mehmet Ali Birand dün hayatını kaybetti. Birand'ın vefat haberini, oğlu Umur Ali Birand, Amerikan Hastanesi'nde kamuoyuna duyurdu. Umur Ali Birand, operasyonun çok basit bir ameliyat olmasının beklendiğini ifade ederek, şöyle devam etti: "Hiç beklenmedik bir anda kaybettik. Babam 71 yaşındaydı. Vücudundaki son elektriğe kadar ben ve annem yanındaydık. Bütün arayan, telefon eden, bekleyen arkadaşları, meslektaşları, devlet büyükleri, tanıdık tanımadık herkese çok teşekkür ediyoruz. Sizi mahcup ettik ki, Mehmet Ali Bey'i yeniden karşınıza getiremedik. Hepimizin başı sağ olsun. Çok sağ olun." Amerikan Hastanesi'nden ise "Hastamız Mehmet Ali Birand, safra yollarına yönelik geçirdiği girişimi izleyen dönemde gelişen kardiyak yetmezlik sonrasında yapılan tüm müdahalelere cevap vermemiş ve saat 18:29'da kaybedilmiştir" açıklamasında bulunuldu.

Kanal D Haber Grup Başkanı Birand, önceki gün safra kesesindeki stent değişimi için Amerikan Hastanesi'nde ameliyat olmuştu. Deneyimli gazetecinin operasyon sırasında duran kalbi doktorların çabasıyla yeniden çalıştırılmıştı.

İLK TÖREN DOĞAN TV CENTER'DA DÜZENLENECEK

Vefat eden Kanal D Haber Grup Başkanı Mehmet Ali Birand için ilk tören yarın saat 10.00'da Doğan TV Center'da düzenlenecek. Kanal D'den yapılan açıklamada, "Kanal D Haber Grup Başkanı ve Ana Haber anchormenimiz, duayen gazeteci, sevgili Mehmet Ali Birand'ın aramızdan ayrılmasının üzüntüsü içindeyiz. İşine ve sevdiklerine olan tutkusunu, hayatı dolu dolu yaşamasını her zaman örnek aldığımız, Türkiye'nin en önemli televizyon habercilerini yetiştiren Mehmet Ali Birand, hepimizin arkadaşı, sevgi ve saygı duyduğu bir büyüğüydü. Mehmet Ali Birand'ı, yarın saat 10.00'da, uzun yıllardır çalıştığı Doğan TV Center'da yapacağımız törenle uğurlayacağız. Türk medya dünyasının başı sağolsun" denildi.

Mehmet Ali Birand'ın cenazesi daha sonra Teşvikiye Camii'ne götürülecek. Öğleyn kılınacak cenaze namazının ardından Birand'ın cenazesi Anadolu Hisarı'ndaki aile kabristanına defnedilecek.

Televizyon denince ilk akla gelendi

Tayfun Atay (TV eleştirmeni):

Birand benim için en çok Türkiye'nin 12 Eylül alacakaranlığından sıyrılması yolunda bir simgeydi. O ve '32. Gün', darbenin dehşetli havasını hala dağılmadığı günlerde toplumun haftada birkaç saat de olsa rahat nefes almasını sağlayan, dünyaya açılan 'neşe' dolu bir pencereydi. Programı karabasan gerçeğimizden sıyrılmak için 'rüya' gibi izliyorduk. Bir 'açık toplum' savunucusu ve savaşıcıydı. bağlantılı olarak da antimilliaristti, ama orduya antipatisi

yoktu. Aksine onu eleştirel gözle anlamaya çalıştı. Siyah-beyaz TRT'li yıllardan renkli özel televizyonculuğa ve bugüne kadar bu memlekette televizyon denince ilk akla gelen isimdi. Mazimden bir parça kopmuş hissediyorum.